

Va še práva sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike

Európska komisia

Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie

Riaditeľstvo D: Sociálne práva a začlenenie

Jednotka D2: Sociálna ochrana

Kontaktné údaje: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=2&langId=sk&acronym=contact>

Európska komisia

B-1049 Brusel

Va še práva sociálneho zabezpečenia v Slovenskej republike

Text bol dokončený v Júla 2024

Tento dokument bol vypracovaný pre Európsku komisiu, odrážajú sa v ňom však len názory autorov a Európska komisia nezodpovedá za žiadne následky opakovaného použitia tejto publikácie. Viac informácií o Európskej únii je k dispozícii na internete (<http://www.europa.eu>).

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024

© Európska únia, 2024

Politika v oblasti opakovaného použitia dokumentov Európskej komisie sa vykonáva rozhodnutím Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39). Ak nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené v zmysle medzinárodnej licencie Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa riadne uvedie zdroj a akékoľvek zmeny.

Akékoľvek použitie alebo reprodukcia prvkov, ktoré nie sú vo vlastníctve Európskej únie, môžu byť podmienené získaním súhlasu príslušných nositeľov práv.

Niekedy sa Vám v živote môže stať, že budete potrebovať dávky sociálneho zabezpečenia. Ak žijete v krajine, v ktorej ste sa narodili a spĺňate kvalifikačné podmienky, budete mať nárok na podporu. Nárok na poberanie dávok však máte aj vtedy, ak ste príslušníkom ktoréhokoľvek štátu EÚ a presťahujete sa do inej časti EÚ. Ďalej v texte nájdete informácie o tom, kedy máte nárok na dávky, na čo máte nárok, a ako si o dávky požiadať.

Obsah

RODINA.....	6
Starostlivosť o dieťa	7
ZDRAVIE	11
Podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti.....	12
PRACOVNÁ NESCHOPNOSŤ	14
Dávky počas práceneschopnosti.....	15
Invalidný dôchodok.....	17
Príspevky pre ťažko zdravotne postihnuté osoby.....	19
Pracovný úraz a choroba z povolania.....	21
DÔCHODOK A POZOSTALÍ.....	23
Starobný dôchodok.....	24
Pozostalostné dávky a príspevky na pohreb	26
POMOC V NÚDZI.....	31
Pomoc v hmotnej núdzi	32
NEZAMESTNANOSŤ	35
Dávka v nezamestnanosti	36
ODCHOD DO ZAHRANIČIA	38
Poistenie v zahraničí sa môže započítať.....	39
TRVALÝ POBYT – BYDLISKO	42
Bydlisko (obvyklý pobyt).....	43

Rodina

Starostlivosť o dieťa

Dozviete sa:

- aké sociálne dávky si môžete ako rodič dieťaťa pravidelne nárokovať
- o aké sociálne dávky a príplatky k dávkam môžete požiadať

Kedy môžem žiadať o dávky?

Nárok na **rodičovský príspevok** máte, ak ste rodič, manžel/manželka alebo osoba, ktorej bolo dieťa zverené do starostlivosti a aj keď poskytujete starostlivosť o dieťa vo veku od 3 do 6 rokov, ktoré nie je prijaté do štátnej materskej školy v mieste trvalého bydliska dieťaťa. Nárok na rodičovský príspevok môže trvať do začiatku školského roka, v ktorom dieťa začne plniť povinnú predškolskú dochádzku, a zaniká, ak je dieťa prijaté do štátnej materskej školy.

Prídavok na dieťa sa poskytuje jednému z rodičov, ak je občanom EÚ.

Príplatok k prídavku na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát pripláca oprávnenej osobe k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, na ktoré nemožno uplatniť daňový bonus.

Všetky nároky sa dajú žiadať až šesť mesiacov spätne.

Tieto prídavky pridáva miestny Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny.

Materské je nemocenská príspevková dávka poskytovaná z dôvodu tehotenstva alebo starostlivosti o narodené dieťa Sociálnou poisťovňou.

Tehotenské je nemocenská príspevková dávka, ktorú poskytuje Sociálna poisťovňa. Účelom tejto nemocenskej dávky je zabezpečiť tehotnej poistenkyni príjem, ktorý bude slúžiť na kompenzáciu zvýšených výdavkov v tehotenstve.

Rodičom (resp. budúcim rodičom) sa ďalej poskytuje ošetrovné a vyrovnávací dávka. Nárok na materské a tehotenské má zamestnanec, povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba, dobrovoľne nemocensky poistená osoba a ako aj fyzická osoba, ktorej vznikol nárok na tieto dávky v ochrannnej lehote, ak splnia všetky zákonom stanovené podmienky.

Aké podmienky musím splniť?

Nárok na **rodičovský príspevok** máte, ak sa riadne staráte o dieťa do veku troch rokov alebo šesť rokov (v prípade, že dieťa má dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav) a súčasne máte trvalý alebo prechodný pobyt na Slovensku. Nárok na rodičovský príspevok vo vyššej sume máte v prípade, že sa vám na toto dieťa vyplácalo materské.

Nárok na **prídavok na dieťa** vám vzniká na každé nezaopatrované dieťa, o ktoré sa staráte, a súčasne máte trvalý alebo prechodný pobyt na území Slovenska. V prípade, že vaše dieťa prvýkrát nastúpilo do prvého ročníka základnej školy, máte nárok na jednorazovú výplatu zvýšenej sumy prídavku na dieťa. (Po dovŕšení troch rokov veku dieťaťa ste povinný oznámiť miestnemu úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, akým spôsobom a kde bude zabezpečovaná starostlivosť o toto nezaopatrované dieťa do začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky. To neplatí, ak ako oprávnená osoba poberáte materské alebo rodičovský príspevok.)

Opríplatok k prídavku na dieťa môže požiadať len rodič, ktorý spĺňa tieto podmienky:

- rodič spĺňa podmienky pre nárok na prídavok na dieťa;
- je poberateľom dôchodku (starobného, predčasného starobného, invalidného z dôvodu poklesu zárobkovej činnosti o viac ako 70 %, výsluhového po dovŕšení veku na starobný dôchodok alebo je poberateľom dôchodku v cudzine);
- je poberateľom peňažného príspevku na opatrovanie,
- nevykonáva zárobkovú činnosť;
- nemá priznaný daňový bonus na nezaopatrované dieťa, na ktoré poberá prídavok na dieťa.

Všetky uvedené podmienky v prípade príplatku k prídavku musia spĺňať obe posudzované osoby a zároveň nevykonávať zárobkovú činnosť. Ak je dieťa zverené len jednému z rodičov, splnenie podmienok na príplatok sa u druhého rodiča neskúma.

Nárok na **materské** je podmienený trvaním nemocenského poistenia aspoň 270 dní v posledných dvoch rokoch pred pôrodom (od 1. januára 2024 sa do splnenia tejto podmienky môže započítať aj obdobie štúdia), ako aj existenciou nemocenského poistenia v deň nástupu na materské alebo plynutím ochrannej lehoty k tomuto dňu.

Táto podmienka sa vzťahuje aj na iné poistené osoby okrem matky, ktoré majú tiež nárok na dávky v materstve, napr. otec dieťaťa alebo osoba, ktorá sa stará o dieťa na základe rozhodnutia príslušného orgánu, za predpokladu splnenia podmienok. Podmienkou nároku je trvanie nemocenského poistenia minimálne 270 dní v posledných dvoch rokoch pred dňom, keď táto osoba žiada o materské, ako aj existencia nemocenského poistenia k tomuto dňu alebo existencia ochrannej lehoty.

Nárok na **tehotenské** je podmienený trvaním nemocenského poistenia aspoň 270 dní v posledných dvoch rokoch pred vznikom dôvodu poskytnutia príspevkovej dávky, t.j. pred začatím 27. týždňa pred očakávaným dátumom pôrodu stanoveného lekárom, ako aj existenciou nemocenského poistenia v čase nástupu na tehotenské alebo plynutím ochrannej lehoty k tomuto dňu.

Tehotenskú dávku možno kombinovať s príjmom zo zamestnania alebo inými dávkami. Nárok zaniká dňom ukončenia tehotenstva.

Samostatne zárobkovo činná osoba a dobrovoľne poistená osoba musia mať tiež včas a riadne zaplatené poistné na nemocenské poistenie.

Trvanie ochrannej lehoty je 7 dní po ukončení nemocenského poistenia. V prípade, že nemocenské poistenie zanikne počas tehotenstva, je ochranná lehota osem mesiacov, alebo ak žena otehotnie do 180 dní po ukončení nemocenského poistenia, trvá ochranná lehota osem mesiacov.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Základná výška rodičovského príspevku je v súčasnosti 345,20 eur mesačne. Ak ste na dieťa, na ktoré žiadate rodičovský príspevok, poberali materské, výška rodičovského príspevku je 473,30, eur. Potrebne je vypísať **Žiadosť o rodičovský príspevok a Potvrdenie o nároku na materské** zo Sociálnej poisťovne.

Ak dieťa nie je prijaté do materskej školy, je potrebné predložiť aj rozhodnutie o neprijatí.

Prídavok na dieťa je 60 eur mesačne. Suma prídavku na dieťa sa za kalendárny mesiac, v ktorom vaše dieťa prvýkrát nastúpi do prvého ročníka základnej školy jednorazovo zvýši o 110 eur. Potrebne je vyplniť **Žiadosť o prídavok na dieťa**.

K [žiadosti o prídavok na dieťa](#) je potrebné priložiť fotokópiu rodného listu dieťaťa, a predložiť občiansky preukaz žiadateľa. V prípade, že sa zdržiavate s dieťaťom v štáte, ktorý nie je členom EÚ, k žiadosti priložíte aj potvrdenie, že ste povinne verejne zdravotne poistený na Slovensku.

Výška **príplatku k prídavku na dieťa** je 30 eur mesačne.

Všetky tieto nároky si môžete uplatniť na miestnom Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta svojho trvalého bydliska (cudzinci na základe miesta svojho dočasného bydliska na Slovensku).

Výška **materského** je od prvého dňa 75 % denného vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období, ktoré je spravidla kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikne nárok na materské.

Výška **tehotenského** je od prvého dňa 15 % denného vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období, ktoré je spravidla kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikne nárok na tehotenské.

Materské a tehotenské si uplatníte prostredníctvom príslušných potvrdení na príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne.

Ak nerozumím textu

Nezaopatrené dieťa - dieťa od narodenia až do skončenia povinnej školskej dochádzky alebo do 25 rokov veku, ak sa zúčastňuje na štúdiu dennou formou na strednej alebo na vysokej škole.

Oprávnená osoba

a) v prípade uplatnenia **nároku na rodičovský príspevok** je ňou rodič dieťaťa alebo fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu, alebo manžel (manželka) rodiča dieťaťa, ak žije s rodičom dieťaťa v domácnosti.

b) v prípade uplatnenia **nároku na prídavok na dieťa** je ňou:

rodič nezaopatreného dieťaťa (podľa vzájomnej dohody rodičov);

rodič, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu;

osoba, ktorej je nezaopatrené dieťa zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe právoplatného rozhodnutia súdu;

plnoleté nezaopatrené dieťa (za určitých podmienok);

maloletý rodič, ktorý má priznané rodičovské práva a povinnosti.

Rozhodujúce obdobie - ide spravidla o kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikne nárok na materské alebo tehotenské.

Potrebné doklady

- [Žiadosť o prídavok na dieťa](#)
- [Žiadosť o príplatok k prídavku na dieťa](#)
- [Žiadosť o rodičovský príspevok](#)
- [Oznámenie o poskytovaní starostlivosti o dieťa na účely prídavku na dieťa \(po dovŕšení troch rokov\)](#)
- [Potvrdenie o návšteve strednej alebo vysokej školy na účely prídavku na dieťa \(len pre deti, ktoré navštevujú školu v zahraničí\)](#)
- [Potvrdenie o nároku na materské](#)
- Žiadosť o materské pre tehotnú ženu - vystaví gynekológ
- Žiadosť o materské alebo iného poistenca (otec/adoptívny rodič, iný ako tehotná žena) je dostupná na webovej stránke Sociálnej poisťovne
- [Žiadosť o tehotenské – vystaví gynekológ](#)

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Rodinné dávky pre občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o dávkach pre rodiča?

Ústredie práce, sociálnych vecí arodiny

[Odbor pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok](#)

Špitálska 8, 812 67 Bratislava

Úrad práce, sociálnych vecí arodiny

Oddelenie služieb pre občana

[Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok](#)

[Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Sociálna poisťovňa

ústredie, Ulica 29. augusta 8 a 10,

813 63 Bratislava 1

[Kontaktné a informačné centrum](#)

[Zoznam pobočiek Sociálnej poisťovne na Slovensku](#)

Zdravie

Podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti

Dozviete sa o pravidlách poskytovania zdravotnej starostlivosti na Slovensku.

V princípe platí, že občania členských štátov EÚ majú právo na rovnaké podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti ako občania Slovenska.

Dozviete sa viac o tom:

- **čo všetko zahŕňa zdravotná starostlivosť**
- **aké sú podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti**
- **a aké sú práva pacientov**

Za akých podmienok mám nárok?

Máte právo na poskytnutie neodkladnej zdravotnej starostlivosti podľa vlastného výberu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a bez ohľadu na to, či ste alebo nie ste zdravotne poistený.

Zdravotne poisteným osobám sa poskytuje všeobecná ambulantná zdravotná starostlivosť na základe písomnej dohody s všeobecným lekárom uzatvorenej na obdobie najmenej na šesť mesiacov a bezplatne. Špecializovaná zdravotná starostlivosť čiastočne alebo plne krytá verejným zdravotným poistením je dostupná len na základe odporúčania praktického lekára. Odporúčanie sa nevyžaduje v prípade psychiatrickej starostlivosti (vrátane detskej psychiatrie), dermatovenerológie a oftalmológie, pokiaľ ide o predpis okuliarov.

So súhlasom zdravotnej poisťovne môžete žiadať o poskytnutie zdravotnej starostlivosti (vrátane operácií a transplantácií) aj v členských štátoch EÚ. V prípade, že nie ste zdravotne poistený, musíte, až na stanovené výnimky, plne hradiť náklady zdravotnej starostlivosti.

V rámci pohotovostnej lekárskej služby a ústavnej pohotovostnej služby sa platí malý jednorazový poplatok. Malý poplatok zaplatíte aj za výdaj liekov na recept v lekárni. Za mnohé lieky sa platia doplatky v rôznej výške. Niektoré kategórie pacientov (napr. ťažko zdravotne postihnuté osoby, poberatelia invalidného dôchodku, dôchodcovia, deti do 6 rokov) môžu žiadať o vrátenie zaplatených doplatkov v prípade prekročenia určenej maximálnej výšky za určité obdobie. Je možné objednať sa k lekárovi na presný čas za poplatok. Je možnosť výberu operátora alebo pôrodníka za poplatok.

Aké podmienky musím splniť?

Ak chcete dostať úplnú zdravotnú starostlivosť, musíte byť buď poistený, alebo si zdravotnú starostlivosť zaplatiť. Neodkladná zdravotná starostlivosť vám bude poskytnutá aj bez poistenia, ale nemocnica alebo lekár majú právo od vás požadovať platby za vynaložené náklady.

V prípade bezplatných stomatologických zákrokov pri opravách zubných kazov je podmienkou každoročná preventívna prehliadka v predchádzajúcom roku.

Ak si chcete uplatniť lekárske predpis alebo lekárske poukaz, ktorý bol vystavený v inom členskom štáte Európskej únie, musíte predložiť doklad, ktorý spĺňa [stanovené kritériá](#) (*oslovte národný kontaktný bod tu*). V opačnom prípade dostanete liek, zdravotnícku pomôcku alebo dietetickú potravinu len za plnú úhradu.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Mám právo	Kto a ako zabezpečí
Byť informovaný o liečbe	Povinnosť lekára
Dať súhlas s liečbou	Právo pacienta
Byť operovaný/liečený v zahraničí	Kontaktovať príslušnú zdravotnú poisťovňu
Vybrať si operátora/pôrodníka	Zaplatiť poplatok za lekársku zdravotnú službu

Ak nerozumím textu

Neodkladná zdravotná starostlivosť - za neodkladnú zdravotnú starostlivosť sa považuje zdravotná starostlivosť poskytovaná osobe pri náhlej zmene jej zdravotného stavu, ktorá bezprostredne ohrozuje jej život alebo niektorú zo základných životných funkcií. Nepokrýva náklady v prípade, ak cestujete výslovne za účelom získania lekárskeho ošetrovania. Zdravotná starostlivosť poskytovaná počas pôrodu sa považuje za neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Toto neplatí, ak poistenec cestuje do členského štátu s cieľom porodiť.

Neodkladná starostlivosť je aj vyšetrenie osoby označenej za možný zdroj rýchlo sa šíriacej a život ohrozujúcej nákazy, diagnostika a liečba osoby s rýchlo sa šíriacou a život ohrozujúcou nákazou.

Neodkladná preprava - súčasťou neodkladnej starostlivosti je neodkladná preprava osoby do zdravotníckeho zariadenia a medzi zdravotníckymi zariadeniami. Zahŕňa tiež neodkladnú prepravu darcov a príjemcov orgánov. Neodkladnú prepravu vykonávajú poskytovatelia záchranej zdravotnej služby.

Všeobecná ambulatná starostlivosť - špecifický typ zdravotnej starostlivosti.

Potrebné dokumenty

- Karta európskeho zdravotného poistenia (EHIC)
- Zmluva o poskytovaní zdravotnej starostlivosti
- Prenosný dokument S1 (PD S1) [S1+SK_web.pdf \(udzs-sk.sk\)](#)
- Prenosný dokument S2 (PD S2) [S2+SK+fillable.pdf \(udzs-sk.sk\)](#)
- Predchádzajúci súhlas s cezhraničnou zdravotnou starostlivosťou (v prípadoch, keď je na základe vnútroštátnych právnych predpisov potrebné predchádzajúce povolenie) [Čiastka 76/2014 \(232\) \(slov-lex.sk\)](#)
- Súhlas so zdravotnou starostlivosťou podľa bilaterálnych zmlúv

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne práva občanov EÚ](#)
- [Prístup k zdravotnej starostlivosti v inej krajine EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o zdravotnom poistení?

Verejné zdravotné poisťovne

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.: www.vszp.sk

Zdravotná poisťovňa Union, a. s.: www.union.sk

Zdravotná poisťovňa Dôvera a. s.: www.dovera.sk

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Želova 2,

829 24 Bratislava 25

www.udzs-sk.sk

Telefón: +421 2 20856789

E-mailové otázky a sťažnosti na kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti môžete poslať aj na [národný kontaktný bod](#) alebo priamo na jednu z piatich [pobočiek ÚDZS](#).

Ak potrebujete poradiť alebo posťažovať sa ohľadom výšky poplatkov, kontaktujte odbor zdravotníctva na jednom z ôsmich [samosprávnych krajov](#).

Pracovná neschopnosť

Dávky počas práceneschopnosti

Aké sú pravidlá vyplácania dávok počas práceneschopnosti na Slovensku?

Na aké dávky počas vašej choroby alebo choroby vášho dieťaťa máte nárok a kto vám tieto dávky vypláti?

Kedy môžem žiadať o dávky?

Nemocenské vám poskytnú, ak ste uznaný dočasne práceneschopným na výkon zárobkovej činnosti alebo vám bolo nariadené karanténne opatrenie alebo izolácia.

Nárok na **ošetrovné** máte, ak sa osobne a celodenne staráte o chorého príbuzného v priamej línii (napr. rodič, starý rodič, vnuk, pravnuk atď.), choré dieťa mimo priamej rodinnej línie, chorého súrodenca, chorého manžela (manželku) alebo chorého rodiča vášho manžela (manželky). Nárok na ošetrovné máte aj vtedy, ak sa osobne a každodenne staráte o zdravé dieťa vo veku do 10 rokov (alebo do 18 rokov v prípade nepriaznivého zdravotného stavu) v konkrétnych prípadoch. Napríklad, keď bolo dieťaťu nariadené karanténne alebo izolačné opatrenie, na základe rozhodnutia príslušného orgánu došlo k uzavretiu/karanténe predškolského alebo školského zariadenia alebo zariadenia sociálnych služieb pre deti, alebo ak osoba starajúca sa o dieťa ochorela, alebo v inej situácii. Nárok na **ošetrovné** máte aj vtedy, ak je príbuzný v paliatívnej starostlivosti alebo hospitalizovaný najmenej päť po sebe nasledujúcich dní a po prepustení z nemocnice, ak potrebuje osobnú starostlivosť najmenej 30 dní.

Aby vám vznikol nárok na nemocenské dávky v prípade, že ste povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO) musíte mať poistné zaplatené včas a v správnej sume od vzniku poistenia, resp. za posledných päť rokov. Dobrovoľne nemocensky poistená osoba, má nárok ak bola poistená 270 dní za posledné dva roky a má včas a v správnej výške zaplatené poistné.

Ako zamestnanec máte nárok na nemocenské peňažné dávky aj v prípade, ak zamestnávateľ za vás neplatil poistné.

Ak vám vznikla dočasná pracovná neschopnosť na území iného štátu EÚ, Švajčiarska, Nórska, Islandu, Lichtenštajnska alebo Spojeného kráľovstva (ďalej len „členský štát EÚ“), to znamená o dočasnej pracovnej neschopnosti rozhodoval iný lekár ako lekár na území Slovenska, uplatňujete si nárok na peňažné nemocenské dávky v príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne prostredníctvom osvedčenia vydaného ošetrovujúcim lekárom v inom členskom štáte EÚ.

O chorobe a nároku na **ošetrovné** rozhodne príslušná pobočka Sociálnej poisťovne. Pri komunikácii so Sociálnou poisťovňou je potrebné uvádzať rodné číslo.

Aké podmienky musím splniť?

Musíte byť nemocensky poistený buď ako zamestnanec, alebo ako povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba (SZČO), alebo ako dobrovoľne nemocensky poistená osoba. Nárok na nemocenské peňažné dávky môže vzniknúť aj počas ochrannej lehoty po skončení nemocenského poistenia. Ochranná lehota je spravidla sedem dní po zániku nemocenského poistenia a osem mesiacov, ak nemocenské poistenie uplynie počas tehotenstva alebo ak žena otehotnie do 180 dní po ukončení nemocenského poistenia.

Nemocenské

Ošetrojúci lekár vystaví **elektronické potvrdenie odočasnej práceneschopnosti (ePN)**, ktoré pošle do Sociálnej poisťovne elektronicky.

V prípade osôb poistených v inom členskom štáte EÚ ošetrojúci lekár vystavuje formulár *Odpis potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vystavenej elektronicky*. Zamestnanec má nárok na nemocenské zo Sociálnej poisťovne od 11. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti (prvých desať dní mu zamestnávateľ vypláca náhradu príjmu), SZČO a dobrovoľne poistená osoba si uplatnia nárok na dávku od 1. dňa dočasnej pracovnej neschopnosti v príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne.

Ošetrovné

Žiadosť vystavuje lekár zdravotníckeho zariadenia po posúdení potreby osobného a celodenného ošetrovania.

Lekár musí poistencovi predložiť tieto doklady:

- I. časť tlačiva žiadosti - Žiadosť o ošetrovné - sa zasiela Sociálnej poisťovni a zamestnávateľovi.
- časť II tlačiva žiadosti - potvrdenie o ukončení potreby ošetrovania, ktoré je poistenec povinný bezodkladne zaslať pobočke, ktorá vypláca ošetrovné.

V prípade starostlivosti o zdravé dieťa mladšie ako 11 rokov (alebo mladšie ako 18 rokov, ak má zdravotný stav) sa v špecifických prípadoch (napr. pri zatvorení školy, predškolského zariadenia alebo zariadenia sociálnych služieb) o príspevok žiada prostredníctvom osobitných tlačív uverejnených na webovej stránke Sociálnej poisťovne.

Na uplatnenie nároku na príspevok na starostlivosť o chorého príbuzného v domácom prostredí (napr. paliatívny pacient); hospitalizácia počas najmenej piatich po sebe nasledujúcich dní a po prepustení z nemocnice, ak potrebuje osobnú starostlivosť počas najmenej 30 dní) je potrebné vyplniť osobitné tlačivo vydané príslušným lekárom.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Mám právo	Kto a ako zabezpečí
Nemocenské - výška sa určuje výpočtom	Sociálna poisťovňa/zamestnávateľ
Ošetrovné - výška sa určuje výpočtom	Sociálna poisťovňa/zamestnávateľ

Výška nemocenského sa stanovuje podľa príjmu - zamestnanec ho zo Sociálnej poisťovne dostáva od 11. dňa vo výške 55 % určenej sumy (denného vymeriavacieho základu), SZČO, dobrovoľne poistená osoba a ostatné zákonom definované skupiny od prvého do tretieho dňa dočasnej pracovnej neschopnosti vo výške 25 % určenej sumy, od štvrtého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti 55 % určenej sumy.

Nemocenské sa zníži na polovicu, ak ste dočasne práceneschopným v dôsledku požitia alkoholických nápojov alebo iných návykových látok.

Nemocenské sa vypláca za každý deň práceneschopnosti na účet v banke, prípadne v hotovosti, mesačne pozadu, maximálne však po dobu 52 týždňov.

Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti (ePN) zasiela ošetrojúci lekár Sociálnej poisťovni elektronicky .

Výška **ošetrovného** je 55 % denného vymeriavacieho základu a poskytuje sa po dobu najviac 14 kalendárnych dní. V osobitných prípadoch starostlivosti o príbuzného v domácnosti (napr. pacient vyžadujúci paliatívnu starostlivosť) sa dávka poskytuje najviac 90 dní.

V prípade žiadosti o **ošetrovné** predložíte Žiadosť o ošetrovné, v ktorom praktický lekár potvrdí potrebu osobného a každodenného ošetrovania/starostlivosti o chorého člena rodiny.

Pri podávaní žiadosti o príspevok na osobnú a celodennú starostlivosť o dieťa mladšie ako 10 rokov (alebo 18 rokov, ak má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav) je potrebné predložiť osobitné tlačivo, ktoré je k dispozícii na webovej stránke Sociálnej poisťovne.

Pri podávaní žiadosti o **ošetrovné** v domácnosti (napr. paliatívny pacient, hospitalizácia najmenej päť po sebe nasledujúcich dní a po prepustení z nemocnice, ak potrebuje osobnú starostlivosť najmenej 30 dní), sa uplatňujú osobitné postupy a príslušný lekár vydáva osobitné tlačivo.

Vyplnené a podpísané tlačivo žiadosti sa musí doručiť príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne.

Ak ste zamestnanec, žiadosť pred odovzdaním pobočke musí potvrdiť zamestnávateľ.

Ak nerozumím textu

Ochranná lehota - obdobie, počas ktorého máte nárok na nemocenské dávky aj po zániku poistenia (napr. po prepustení z práce).

Súbeh poistení - nárok na dávku je možné si uplatniť aj z dvoch poistení, napr. zo zamestnania aj povinného nemocenského poistenia samostatne zárobkovo činné osoby alebo z dvoch zamestnaneckých pomerov a podobne.

Spôsob vyplácania dávky - vyplácanie dávky na účet v banke alebo prostredníctvom poštovej poukážky.

Potrebné doklady

- Ak vám dočasná pracovná neschopnosť vznikne v dôsledku úrazu, predložíte tiež tlačivo Hlásenie úrazu, ktoré je tiež dostupné na webovej stránke Sociálnej poisťovne – v časti „Formuláre“ (vyplníte vy);
- Žiadosť o ošetrovné / špeciálne tlačivá vydáva príslušný lekár/špeciálne formuláre sú k dispozícii na webovej stránke Sociálnej poisťovne - v časti „Formuláre“.

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne práva občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o nemocenských dávkach?

Sociálna poisťovňa, ústredie

Ul. 29. augusta č. 8 a 10,

813 63 Bratislava 1

+421 906 171 989

Kontaktné a informačné centrum

[Pobočky Sociálnej poisťovne na Slovensku](#)

Invalidný dôchodok

Dozviete sa, aký je postup pri získavaní invalidného dôchodku na Slovensku.

Získate informácie o tom, aké podmienky musíte splniť, ako a kde žiadať o priznanie dôchodku.

Kedy môžem žiadať o dávky?

Invalidný dôchodok máte právo získať, ak nemôžete dlhodobo vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu. Nárok na invalidný dôchodok vzniká, ak ste sa stali invalidným, boli ste dostatočne dlho poistený a ku dňu vzniku invalidity nespĺňate podmienky nároku na starobný dôchodok alebo Vám nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Nárok na invalidný dôchodok majú tiež fyzické osoby s trvalým pobytom na území Slovenska:

- za predpokladu že sa stala invalidnou, pričom je nezaopatrené dieťa s trvalým pobytom na území Slovenska (nárok patrí najskôr po dosiahnutí 18. roku veku) alebo;
- ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme a nedosiahla 26 rokov veku.

Počet potrebných rokov obdobia dôchodkového poistenia je:

- menej ako 1 rok - u poistenca do 20 rokov;
- najmenej ako 1 rok - u poistenca nad 20 do 24 rokov;
- najmenej ako 2 roky - u poistenca nad 24 do 28 rokov;
- najmenej ako 5 rokov - u poistenca nad 28 do 34 rokov;

- najmenej ako 8 rokov - u poistenca nad 34 do 40 rokov;
- najmenej ako 10 rokov - u poistenca nad 40 do 45 rokov;
- najmenej ako 15 rokov - nad 45 rokov veku.

Pri posudzovaní nároku na dôchodok sa berú do úvahy aj obdobia poistenia v inom štáte EÚ, ale len v prípade, že dôchodkové poistenie na Slovensku je kratšie ako zákonom stanovené obdobie poistenia. Tieto obdobia sa započítajú na základe potvrdenia, resp. na tlačive E205/P5000 (v závislosti od štátu).

Suma dôchodku sa však vypočíta len z dôb poistenia získaných na Slovensku.

Potrebný počet rokov sa nezisťuje, ak invalidita vznikla v dôsledku pracovného úrazu, choroby z povolania alebo ak invalidita vznikla fyzickej osobe v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom alebo doktorandom v dennej forme štúdia a nedovŕšila 26 rokov veku.

Aké podmienky musím splniť?

Ak chcete požiadať o invalidný dôchodok, mali by ste podať žiadosť na príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne podľa miesta vášho trvalého bydliska a predložiť doklady potvrdzujúce váš nárok na invalidný dôchodok. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav posudzuje a mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určuje posudkový lekár Sociálnej poisťovne podľa zákona o sociálnom poistení. Invalidita vzniká v prípade, ak dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav vedie k poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o minimálne 41 % a trvá spravidla viac ako jeden rok.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Suma invalidného dôchodku sa vypočíta v zásade rovnako ako suma starobného dôchodku. Suma invalidného dôchodku vychádza zo stupňa postihnutia, z obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok a zostávajúceho obdobia do dovŕšenia dôchodkového veku.

Invalidní dôchodcovia alebo ich zamestnávateľia majú nárok na:

špeciálne kúpeľné pobyty a kúry, lieky a povinné rehabilitácie podľa odporúčania lekára;

štátne dotácie pre zamestnávateľov na vytváranie chránených dielní, ich prevádzku, náklady na dopravu, pracovné školenie a vzdelávanie pre zdravotne postihnutých zamestnancov;

štátne dotácie na podporu podnikania zdravotne postihnutých osôb - príspevky na začatie podnikania, prevádzku, rekonštrukcie alebo technické zhodnotenie hmotného majetku, chránených dielní, dotácie na podporu pracovných miest;

štátne dotácie pre zdravotne postihnutých uchádzačov o zamestnanie, preplácanie pokrytia nákladov na stravu, ubytovanie a dopravu pri vzdelávaní;

kariérne poradenstvo a pomoc pri hľadaní zamestnania.

Záujemcovia o využívanie týchto nárokov sa musia obrátiť na miestny úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého bydliska.

Ak nerozumiem textu

- **Invalidita** - poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o minimálne 41 % v porovnaní so zdravou osobou;
- **Posudkový lekár sociálneho poistenia** - lekár, ktorý vykonáva podľa zákona o sociálnom poistení lekársku posudkovú činnosť pri výkone sociálneho poistenia. Lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne a posudkový lekár Ústredia Sociálnej poisťovne.

Potrebná dokumentácia

- Žiadosť o dôchodok;
- Žiadosť o poukazovanie dôchodkových dávok na účet dôchodcu v banke;
- Tlačivo Prehliadka zisťovacia - kontrolná (vyplňuje a potvrdzuje ošetrojúci lekár);
- Platný preukaz totožnosti (občiansky preukaz alebo cestovný pas);

- Doklad o ukončení vzdelania;
- Vojenskú knižku alebo doklad vydaný príslušnou vojenskou správou;
- Rodné listy detí (ak sa žiada o uznanie starostlivosti o deti alebo výchovy dieťaťa), ak je žiadateľ je cudzí štátny príslušník alebo k udalosti došlo v zahraničí;
- Rozhodnutie Sociálnej poisťovne o dôchodku manžela, ktorému bol dôchodok upravený z dôvodu jediného zdroja príjmu;
- Potvrdenie o všetkých obdobiach, v ktorých bol žiadateľ v evidencii nezamestnaných (pred 1. januárom 2001) a/alebo poberal podporu v nezamestnanosti v čase od 1. januára 2001 do 31. decembra 2003, hodnoverný doklad o priebehu zamestnaní (napr. evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, potvrdenie zamestnávateľa, a pod.);
- Potvrdenie zamestnávateľa o dobe zamestnania v zahraničí pred 1. májom 1990 v štátoch, s ktorými Slovensko nemá uzavretú medzištátnu zmluvu o sociálnom zabezpečení;
- Ďalšie doklady podľa preukazovanej skutočnosti.

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne práva občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o sociálnom zabezpečení?

Sociálna poisťovňa

Kontaktné centrum

Telefón: +421 800 123 123

podatelna@socpoist.sk

Formulár žiadosti o informácie

[Pobočky Sociálnej poisťovne na Slovensku](#)

Príspevky pre ťažko zdravotne postihnuté osoby

Dozviete sa, kto je považovaný za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím (ŤZP) a aké úľavy, kompenzácie a peňažné príspevky môže získať.

Za akých podmienok mám nárok?

Osoby s ťažkým zdravotným postihnutím majú nárok na pomoc, ktorá sa poskytuje formou zliav, kompenzácií a peňažných príspevkov. Za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje osoba, u ktorej bola zistená miera zdravotného postihnutia (funkčná porucha) najmenej 50 %.

Aké podmienky musím splniť?

Osoba s ŤZP dostane preukaz, na základe ktorého si môže uplatniť kompenzácie a úľavy, ktoré sú určené na prekonanie alebo na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

Vydaniu preukazu alebo priznaniu peňažných príspevkov na kompenzáciu predchádza individuálne posúdenie posudkovým lekárom a sociálnym pracovníkom miestneho úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Štát kompenzuje dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia v prípade:

- zníženej pohybovej alebo orientačnej schopnosti;
- narušenej schopnosti komunikácie;
- zvýšených výdavkov na:
 - diétne stravovanie,
 - hygienu, šatstvo, bielizeň, obuv a bytové zariadenie,
 - prevádzku osobného motorového vozidla,
 - starostlivosť o psa so špeciálnym výcvikom,
- obmedzenej schopnosti alebo straty schopnosti sebaobsluhy.

Výhody, zľavy akompenzácie pre občana s ŤZP:

zľavy pri cestovaní vlakom a autobusom, v niektorých mestách bezplatné využívanie mestskej hromadnej dopravy;

nárok parkovať na vyznačených parkoviskách pre invalidov a bezplatné používanie diaľnic (platí pre držiteľov preukazu odkázaných na individuálnu prepravu);

odpustenie platby za služby rozhlasu a televízie;

zľavy v rámci štátnej správy a samosprávy - napr. na poplatkoch za odpad, psa či iné poplatky, o ktorých rozhoduje obec;

príspevok: na kúpu osobného auta, na kúpu pomôcky, na úpravu bytu, na kúpu zdvíhacieho zariadenia, kompenzačný príspevok na mimoriadne náklady (napr. špeciálna strava, preprava), príspevok na starostlivosť, príspevok na osobnú asistenciu a pod.

Peňažné príspevky pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím môžu byť:

- **jednorazové** - napr. príspevok na kúpu pomôcky, školenie na používanie pomôcky a na úpravu pomôcky, na kúpu zdvíhacieho zariadenia, kúpu a/alebo úpravu osobného vozidla, úpravu bytu alebo domu pod.;
- **opakované** - napr. príspevok na prepravu, mimoriadne náklady (špeciálne diétne stravovanie, hygienu alebo oblečenie, zabezpečenie prevádzky osobného vozidla, starostlivosť o špeciálne vycvičeného psa), príspevok na osobnú asistenciu alebo príspevok na starostlivosť.

Ak nerozumiem textu

- **Sociálny dôsledok** ťažkého zdravotného postihnutia – znevýhodnenie v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s osobou bez zdravotného postihnutia, ktoré nie je schopná osoba z dôvodu ŤZP prekonať sama;
- **Funkčná porucha** – nedostatok telesných, zmyslových schopností alebo duševných schopností, ktorý trvá dlhšie ako jeden rok.

Potrebné doklady

- [Lekársky nález](#)
- [Žiadosť o vyhotovenie preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím](#)
- [Žiadosť o vyhotovenie parkovacieho preukazu pre osobu s ťažkým zdravotným postihnutím](#)
- [Žiadosť o peňažné príspevky na kompenzáciu ťažko zdravotne postihnutých](#)
- [Žiadosť o peňažný príspevok na opatrovanie alebo peňažný príspevok na starostlivosť](#)

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne práva občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu osociálnom zabezpečení?

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

[Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažko zdravotne postihnutých a posudzovania](#)

[Špitálska 8, 812 67, Bratislava](#)

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

[Oddelenie služieb pre občana](#)

[Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ťažko zdravotne postihnutých a posudzovania](#)

[Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Pracovný úraz a choroba z povolania

Dozviete sa, aké dávky môže získať poškodený alebo pozostalí v prípade pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Kedy môžem žiadať odávky?

Za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci zodpovedá zamestnávateľ. Ak pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním dôjde k úrazu alebo k smrti úrazom, zodpovednosť nesie zamestnávateľ.

Aké podmienky musím splniť?

Zamestnanci musia pracovný úraz bezodkladne oznámiť zamestnávateľovi, ak im to dovoľuje ich zdravotný stav. Zamestnávateľ je povinný vyšetriť príčiny a okolnosti každého pracovného úrazu, ktorý si vyžiadal lekárske ošetrenie alebo pracovnú neschopnosť a predložiť príslušné doklady preukazujúce pracovný úraz alebo chorobu z povolania Sociálnej poisťovni.

Poškodený zamestnanec alebo pozostalí (v prípade smrti zamestnanca) si môžu uplatniť nárok na dávky úrazového poistenia na príslušnom tlačive žiadosti o dávku v Sociálnej poisťovni.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Pri pracovnom úraze má poškodený nárok na tieto dávky:

úrazový príplatok počas dočasnej pracovnej neschopnosti	Jeho výška sa vypočítava z hrubej mzdy a pri zavinení pracovníkom sa znižuje. Suma úrazového príplatku je: - 55 % denného vymeriavacieho základu (1. – 3. deň dočasnej pracovnej neschopnosti) - 25 % denného vymeriavacieho základu od štvrtého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti
náhrada za bolesť	Základným dokladom pre poskytnutie náhrady za bolesť je lekársky posudok o bolestnom. Výška náhrady závisí od bodového ohodnotenia ujmy lekárom. Hodnotu bodu určuje ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny.
Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia	Poskytuje sa na základe bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia uvedeného ošetrujúcim lekárom.
Náhrada s liečením	Ak sa liečenie následkov pracovného úrazu alebo choroby z povolania nemôže uhradiť zo zdravotného poistenia, uhradza ho Sociálna poisťovňa. Suma sa určuje na základe predložených dokladov.
Jednorazové vyrovnanie	Slúži na kompenzáciu poklesu pracovnej schopnosti pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania, ktorý dosiahol minimálne 10 % a maximálne 40 %.
Úrazová renta	Pravidelná peňažná dávka, ktorá má poškodenému zmierniť pokles zárobku v dôsledku poklesu pracovnej schopnosti z titulu pracovného úrazu, ktorý dosiahol viac ako 40 %. Suma sa stanoví vynásobením 30,4167 80 % z denného vymeriavacieho základu zranenej osoby a upraví sa o koeficient predstavujúci zníženie pracovnej schopnosti.

Ďalšie úrazové dávky:

- Pracovná rehabilitácia a rehabilitačné
- Rekvalifikácia a rekvalifikačné
- Pozostalostná úrazová renta
- Jednorazové odškodnenie
- Náhrada nákladov spojených s pohrebom

Ak nerozumiem textu

- **Denný vymeriavací základ** na určenie sumy úrazového príplatku, úrazovej renty, jednorazového vyrovnania; pozostalostnej úrazovej renty, jednorazového odškodnenia, rehabilitačného a rekvalifikačného je podiel súčtu vymeriavacích základov zamestnanca, z ktorých platí zamestnávateľ za poistenca poistné na úrazové poistenie v rozhodujúcom období, a počtu dní rozhodujúceho obdobia;
- **Rozhodujúce obdobie** na zistenie denného vymeriavacieho základu na úrazový príplatok, úrazovú rentu, jednorazové vyrovnanie, pozostalostnú úrazovú rentu a jednorazové odškodnenie je vo všeobecnosti kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom vznikol pracovný úraz, alebo v ktorom bola zistená choroba z povolania;
- **Pracovný úraz** je poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo smrť zamestnanca pri plnení pracovných úloh;
- **Choroba z povolania** je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením (klinika pracovného lekárstva a klinickej toxikológie), ktorá vznikla zamestnancovi pri plnení pracovných alebo služobných úloh a je zaradená do [zoznamu chorôb z povolania](#).

Potrebné doklady

Nárok na úrazové dávky si uplatňuje poškodený zamestnanec v pobočke Sociálnej poisťovne príslušnej podľa sídla zamestnávateľa. Všetky formuláre potrebné k žiadostiam o dávky v prípade pracovného úrazu alebo choroby z povolania sú na príslušnej stránke Sociálnej poisťovne (www.socpoist.sk/en).

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne nároky občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o sociálnom zabezpečení?

Sociálna poisťovňa

Kontaktné a informačné centrum

Telefón: +421 800 123 123

www.socpoist.sk

[Pobočky Sociálnej poisťovne na Slovensku](#)

Dôchodok a pozostalí

Starobný dôchodok

Dozviete sa, kedy a akým spôsobom sa priznáva starobný dôchodok na Slovensku.

Kedy môžem žiadať o dávky?

V Slovenskej republike je dôchodkový systém tvorený tromi samostatnými systémami - piliermi. Starobný dôchodok môžete poberať zo systému povinného dôchodkového poistenia, starobného dôchodkového sporenia alebo dobrovoľného doplnkového dôchodkového sporenia.

Starobný dôchodok sa poskytuje po dosiahnutí dôchodkového veku za účelom zabezpečenia príjmu v starobe.

Nárok na zvýšenie dôchodku na sumu minimálneho dôchodku má poberateľ starobného dôchodku (aj keď bol predtým priznaný ako predčasný), alebo invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku.

Podmienky nároku splní poberateľ dôchodku vtedy, ak:

- získal najmenej 30 rokov obdobia dôchodkového poistenia, ktorým sú aj doby poistenia v cudzine;
- úhrn dôchodkových príjmov, vrátane dôchodkových príjmov z cudziny je nižší ako suma minimálneho dôchodku a;
- požiadal o priznanie všetkých dôchodkov, na ktoré by mohol mať nárok (napr. pozostalostný).

Dôchodkový vek sa stanovuje v závislosti od roku narodenia, pohlavia a počtu vychovaných detí, pričom maximálny dôchodkový vek pre mužov aj ženy je 64 rokov. Podrobnosti o dôchodkovom veku sú uvedené na [stránke](#) Sociálnej poisťovne.

Na starobný dôchodok z povinného starobného poistenia (I. pilier) máte nárok, ak ste boli poistený najmenej 15 rokov a dovŕšili ste dôchodkový vek.

Na starobný dôchodok zo systému starobného dôchodkového sporenia (II. pilier) máte nárok, ak ste dovŕšili dôchodkový vek.

Nárok na doplnkový starobný dôchodok vo forme doživotného doplnkového starobného dôchodku alebo doplnkového starobného dôchodku na dobu určitú máte po splnení podmienok zmluvy o doplnkovom dôchodkovom sporení alebo po splnení podmienok zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení (dosiahnutie veku potrebného na nárok na starobný dôchodok z povinného starobného poistenia (I. pilier), poberanie starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku z povinného starobného poistenia).

Po splnení zákonom stanovených podmienok máte z I. a II. piliera nárok aj na predčasný starobný dôchodok. Detailné informácie sú zverejnené na [webovej stránke](#) Sociálnej poisťovne.

Okrem toho môžete od 1. januára 2023 požiadať o **rodičovský dôchodok**. Nárok naň vzniká priamo zo zákona, ak ste poberateľom starobného dôchodku, invalidného dôchodku po dosiahnutí dôchodkového veku alebo starobného dôchodku po dosiahnutí dôchodkového veku, a ste rodičom dieťaťa/detí.

Aké podmienky musím splniť?

Starobný dôchodok

Nárok na starobný dôchodok máte, ak ste najmenej 15 rokov dôchodkovo poistený a dovŕšili ste dôchodkový vek.

Pri posudzovaní nároku na dôchodok sa berú do úvahy aj obdobia poistenia v inom štáte EÚ, ak poistenec:

- nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na Slovensku, alebo ak získal aj dobu poistenia po vzniku nároku na starobný dôchodok na Slovensku alebo v inom štáte EÚ. Suma dôchodku sa však vypočíta len z dôb poistenia získaných na Slovensku. Tieto obdobia sa započítajú na základe potvrdenia, resp. tlačiva E205/P5000.
- Suma dôchodku sa vypočíta len z období získaných na Slovensku.

Ak získate nárok na starobný dôchodok a pokračujete v zárobkovej činnosti, dôchodkové poistenie z tohto obdobia sa zhodnotí pre výpočet sumy budúceho dôchodku.

Poberateľ starobného dôchodku môže poberať dôchodok a súčasne aj pracovať bez obmedzenia. To však neplatí pre predčasný starobný dôchodok, ktorý sa nevypláca, ak jeho poberateľ začne pracovať. Avšak od 1. júla 2018 môže poberateľ predčasného starobného dôchodku poberať predčasný starobný dôchodok a súčasne môže pracovať mimo pracovného pomeru, pokiaľ ročný príjem nepresiahne 2 400 eur. Ak je príjem vyšší, vyplácanie predčasného starobného dôchodku sa pozastaví. Na príjemcov sa nevzťahuje povinné dôchodkové poistenie.

Predčasný starobný dôchodok je po dovŕšení dôchodkového veku starobný dôchodok, ktorý sa môže na žiadosť prijímateľa prepočítať.

Nárok na dôchodok dôchodkového zabezpečenia v cudzine vznikne ak odpracujete v zahraničí viac ako jeden rok.

Rodičovský dôchodok

Príjemca dôchodku musí splniť podmienku výchovy dieťaťa a toto dieťa musí byť poistené dva roky pred príslušným kalendárnym rokom (aby ste napríklad dostali rodičovský dôchodok v roku 2023, muselo byť dieťa dôchodkovo poistené v roku 2021).

Dieťa môže vyhlásiť, že nemá nárok na dostávanie rodičovského dôchodku.

Detailné informácie sú zverejnené na webovej stránke Sociálnej poisťovne.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Starobný dôchodok

O priznanie starobného dôchodku máte možnosť požiadať príslušnú pobočku Sociálnej poisťovne v mieste svojho trvalého pobytu. Ak nemáte na Slovensku trvalý pobyt, žiadosť sa podáva v ústredí Sociálnej poisťovne.

K žiadosti o priznanie starobného dôchodku treba priložiť:

- platný preukaz totožnosti (občiansky preukaz alebo cestovný pas);
- doklad o ukončení vzdelania (výučný list, maturitné vysvedčenie, diplom, a podobne);
- vojenskú knižku alebo doklad vydaný príslušnou vojenskou správou;
- rodné listy detí, ak je žiadateľ cudzím štátnym príslušníkom alebo k udalosti došlo v cudzine;
- rozhodnutie Sociálnej poisťovne o dôchodku manžela, ak bol jediným zdrojom príjmu;
- potvrdenie o všetkých obdobiach, v ktorých ste boli evidovaný v evidencii nezamestnaných pred 1. 1. 2001;
- poberali podporu v nezamestnanosti od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2003;
- doklady preukazujúce priebeh zamestnaní (najmä evidenčný list dôchodkového zabezpečenia);
- potvrdenie zamestnávateľa o dobe zamestnania pred 1. 5. 1990 v štátoch, s ktorými Slovensko nemá uzavretú medzištátnu zmluvu o sociálnom zabezpečení;
- ak žiadate o poukazovanie dôchodku na svoj účet v banke, požiadate banku o potvrdenie tlačiva „Poukazovanie dôchodkových dávok na účet dôchodcu v banke“.

Cieľom starobného dôchodku z II. piliera je zabezpečiť dôchodok v starobe, ako aj dôchodok z I. piliera. Starobný dôchodok z II. piliera sa vypláca len súbežne s dôchodkom z I. piliera.

Môžete si vybrať:

- doživotný dôchodok – vyplácaný dôchodkovou poisťovňou na základe dôchodkovej zmluvy,
- dočasný dôchodok – vyplácaný mesačne počas 5, 7 alebo 10 rokov dôchodkovou poisťovňou,
- programový výber – ak je vzniknutá peňažná suma vyššia než referenčná suma poskytovaný dôchodkovou správcovskou spoločnosťou.

O výplatu starobného dôchodku z II. piliera žiadate podaním žiadosti v Sociálnej poisťovni alebo podaním v dôchodkovej správcovskej spoločnosti, s ktorou máte uzatvorenú zmluvu o starobnom dôchodkovom sporení. Bližšie informácie poskytne Vaša dôchodková správcovská spoločnosť.

Rodičovský dôchodok

Nie je potrebné žiadať o vyplatenie rodičovského dôchodku.

Výška rodičovského dôchodku závisí od vymeriavacieho základu dieťaťa spred dvoch rokov. Stanoví sa ako 1,5 % jednej dvanástiny celkového vymeriavacieho základu dieťaťa za dva roky v minulosti pre osoby, ktorým bola predtým vyplatená dávka starobného poistenia. Maximálna suma je 1,5 % jednej dvanástiny 1,2-násobku všeobecného vymeriavacieho základu alebo 21,80 eura za mesiac v roku 2023.

Detailné informácie sú zverejnené na webovej stránke Sociálnej poisťovne.

Ak nerozumiem textu

Státy, na ktoré sa vzťahujú koordinačné nariadenia Európskej únie: 27 štátov EÚ + Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko (štáty Európskeho hospodárskeho priestoru)

- Aktuálna dôchodková hodnota
- Obdobie dôchodkového poistenia
- Osobný mzdový bod
- Osobný vymeriavací základ
- Priemerný osobný mzdový bod
- Rozhodujúce obdobie
- Všeobecný vymeriavací základ

Potrebná dokumentácia

- Žiadosť o dôchodok
- Evidenčný list dôchodkového poistenia
- Tlačivo E205/P5000 - v prípade preukazovania obdobia dôchodkového poistenia v zahraničí
- Vyhlásenie fyzickej osoby na účely nároku na rodičovský dôchodok
- Súdny výnos, ktorým sa zveruje dieťa do náhradnej rodičovskej starostlivosti

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Vaše práva ako občana EÚ pri odchode do dôchodku mimo Slovenska](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o sociálnom zabezpečení?

Sociálna poisťovňa

Telefón: +421 800 123 123

Ktorákoľvek [pobočka Sociálnej poisťovne](#), Informačno-poradenské centrum ústredia Sociálnej poisťovne - [Formulár pre otázky](#)

Pozostalostné dávky a príspevky na pohreb

Na aké dávky máte nárok, ak vám zomrie blízka osoba? Kto vám tieto dávky vyplatí?

Kedy môžem žiadať o dávky?

O **príspevok na pohreb** môžete požiadať na miestnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelení štátnych sociálnych dávok, podľa miesta posledného prechodného pobytu alebo trvalého pobytu zomretého, ak:

- zabezpečujete pohreb

- máte trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na území Slovenska
- trvalý alebo prechodný pobyt zomretého bol v čase smrti na území Slovenska

Príspevok na pohreb činí 79,67 eur.

Nárok na sirotsky dôchodok má nezaopatrené dieťa, ktorému zomrel rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ak bol ku dňu smrti poberateľom starobného alebo invalidného dôchodku, mal nárok na predčasný starobný dôchodok alebo ku dňu smrti mal dostatočný počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok alebo splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

O **sirotsky dôchodok** môže nezaopatrené dieťa (zákonný zástupca dieťaťa vo veku do 15 rokov) požiadať v pobočke Sociálnej poisťovne.

Nárok na vdovský/vdovecký dôchodok má vdovec/vdova po manželovi/manželke, ktorý/á:

- ku dňu smrti poberal/a starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo mal/a nárok na predčasný starobný dôchodok alebo;
- ku dňu smrti splnil/a podmienky nároku na starobný dôchodok alebo;
- ku dňu smrti splnil/a podmienku počtu rokov dôchodkového poistenia potrebných na vznik nároku na invalidný dôchodok alebo;
- zomrel/a na následky pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Nárok na vdovský/vdovecký dôchodok a jeho výplatu vzniká dňom smrti manžela/manželky na základe podania žiadosti.

Ak osoba, ktorá zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, mala voči Vám vyživovaciu povinnosť určenú súdom, máte nárok na **pozostalostnú úrazovú rentu** z úrazového poistenia.

Ak Váš manžel/manželka zomrel/a v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania máte **nárok na jednorazové odškodnenie** z úrazového poistenia. Na jednorazové odškodnenie má nárok aj Vaše nezaopatrené dieťa.

Náhradu nákladov spojených s pohrebom poškodenej osoby z úrazového poistenia, ktorá zomrela v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania si môžete uplatniť, ak ste uhradili tieto náklady spojené s pohrebom.

Ak bol zosnulý poberateľom starobného dôchodku z II. piliera a dostával doživotnú rentu menej ako 84 mesačných platieb, pozostalí dostanú zostávajúcu sumu.

Aké podmienky musím splniť?

Opíspevok na pohreb žiadate na základe písomne podanej [Žiadosti o príspevok na pohreb](#). Žiadosť potvrdzuje pohrebná služba, ktorá poskytla služby spojené so zabezpečením pohrebu a úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta úmrtia. K žiadosti je nutné priložiť úmrtný list, ktorý vydá matrika.

Pri spísaní žiadosti osirotsky dôchodok (po ukončení povinnej školskej dochádzky) preukážete, že ste nezaopatreným dieťaťom, a že sa sústavne pripravujete na povolanie. Predložíte potvrdenie o štúdiu, v ktorom sú údaje o tom, odkedy študujete a predpokladaný dátum skončenia štúdia.

Ak študujete v zahraničí, potvrdenie o štúdiu sa posudzuje na základe rozhodnutia ministerstva školstva - strediska na uznávanie dokladov o vzdelaní. Ak študujete v členskom štáte EÚ, EHP, Švajčiarsku alebo Spojenom kráľovstve na škole, ktorá sa nachádza v zozname uznaných vysokých škôl, nie je potrebné žiadať ministerstvo školstva o uznanie štúdia. Takéto štúdium je možné považovať za rovnocenné štúdiu na vysokej škole na Slovensku.

Nárok na výplatu sirotského dôchodku zaniká dňom, keď jeho poberateľ prestáva byť nezaopatreným dieťaťom, t. j. v prípade študenta ukončením štúdia. Nárok na výplatu sirotského dôchodku sa obnoví odo dňa, ktorým dieťa začalo znovu byť nezaopatreným dieťaťom. Nárok na výplatu sirotského dôchodku zaniká aj osvojením nezaopatreného dieťaťa. Zrušením osvojenia nárok na výplatu sirotského dôchodku vznikne znova.

Nárok na sirotsky dôchodok zaniká dovŕšením 26 rokov.

Sirotsky dôchodok sa prestane vyplácať od výplatného termínu dôchodku nasledujúceho po dni, keď tieto skutočnosti (napr. dovŕšenie veku 26 rokov, skončenie štúdia) nastali.

Konanie o priznanie vdovského/vdoveckého dôchodku sa začína na základe písomnej žiadosti žiadateľa.

K žiadosti je potrebné predložiť:

- platný preukaz totožnosti (občiansky preukaz alebo cestovný pas);
- sobášny list, resp. výpis z knihy manželstiev,
- úmrtný list manžela/ky a sobášny list, ak je žiadateľ cudzím štátnym príslušníkom alebo k udalosti došlo v cudzine;
- doklad o ukončení vzdelania zomretého manžela/zomretej manželky (výučný list, maturitné vysvedčenie, diplom, a podobne) alebo potvrdenie školy odkedy - dokedy trvalo štúdium, ktoré nebolo predpísaným spôsobom ukončené;
- vojenskú knižku alebo doklad vydaný príslušnou vojenskou správou;
- rodné listy detí.

K žiadosti je potrebné priložiť doklady týkajúce sa zomretého manžela/zomretej manželky:

- potvrdenie o všetkých obdobiach nezamestnanosti, prípadne kedy poberal podporu v nezamestnanosti;
- hodnoverný doklad (najmä evidenčný list dôchodkového zabezpečenia, potvrdenie zamestnávateľa - aj zo zamestnania v zahraničí), potvrdzujúci obdobie zamestnania.

Nárok na výplatu vdoveckého/vdovského dôchodku trvá počas dvoch rokov od smrti manželky/manžela. Po uplynutí dvoch rokov nárok na výplatu trvá iba vtedy, ak vdovec/vdova spĺňa niektorú z nasledujúcich podmienok:

- stará sa aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, ktoré má po zomrelej/zomrelom nárok na sirotský dôchodok alebo ktoré bolo v rodine zomrelej/zomrelého vychovávané;
- je invalidný/á z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %;
- vychoval/a aspoň tri deti;
- dovŕšil/a vek 52 rokov a vychoval/a dve deti;
- dovŕšil/a dôchodkový vek;
- dovŕšil/a vek 57 rokov a vychoval/a 1 dieťa.

Ak vdovcovi/vdove zanikne nárok na výplatu vdoveckého/vdovského dôchodku, pretože prestane spĺňať podmienku starostlivosti o nezaopatrené dieťa alebo prestane byť invalidný/á z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 %, a neskôr, s odstupom času, začne niektorú z týchto podmienok znovu spĺňať, nárok na výplatu vdoveckého/vdovského dôchodku mu/jej vznikne znovu. Vdovský/vdovecký dôchodok zanikne, ak sa pozostalý manžel/manželka znovu ožení.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Informačné a poradenské služby	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (podľa miesta trvalého pobytu) Sociálna poisťovňa (podľa miesta trvalého pobytu) Pohrebná služba
Príspevok na pohreb	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (podľa miesta trvalého pobytu)
Sirotský, vdovský, vdovecký dôchodok	Sociálna poisťovňa (podľa miesta trvalého pobytu) Životná poisťovňa pre dôchodok z II. piliera
Pozostalostná – úrazová renta, jednorazové odškodnenie, náhrada nákladov spojených s pohrebom	Sociálna poisťovňa (podľa miesta trvalého pobytu)

Nárok na príspevok na pohreb si **uplatňujete na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny** na základe žiadosti.

Nárok na sirotsky dôchodok si **uplatňuje dieťa, ktoré dosiahlo vek 15 rokov** a je spôsobilé na právne úkony, vo vlastnom mene; za sirotu mladšiu ako 15 rokov, resp. za sirotu, ktorá nie je spôsobilá na právne úkony, nárok na sirotsky dôchodok uplatňuje **zákonný zástupca - v pobočke Sociálnej poisťovne** (podľa trvalého pobytu).

Nárok na vdovský/vdovecký dôchodok si **uplatníte v pobočke Sociálnej poisťovne** (podľa trvalého pobytu).

Ak sa prechodne zdržiavate mimo svojho trvalého pobytu a zo zdravotných dôvodov nie ste schopný podať žiadosť v pobočke príslušnej podľa miesta trvalého pobytu, žiadosť môže spísať [pobočka príslušná podľa miesta prechodného pobytu](#). Ak nemáte trvalý pobyt na území Slovenska, žiadosť spisuje ústredie Sociálnej poisťovne.

Sirotsky, vdovský i vdovecký dôchodok sa vyplácajú vopred v pravidelných mesačných lehotách, buď na účet príjemcu v banke, alebo v hotovosti prostredníctvom pošty.

Výplatný termín určí Sociálna poisťovňa.

Výška vdovského/vdoveckého dôchodku je 60 % určenej sumy, **výška sirotského dôchodku** je 40 % určenej sumy.

Pri vzniku nárokov na výplatu vdovského/vdoveckého dôchodku a sirotského dôchodku alebo sirotských dôchodkov po tom istom poistencovi nesmie úhrn sumy týchto dôchodkov presiahnuť 100 % dôchodku zomretého poistenca, na ktorý mal alebo by mohol mať nárok ku dňu smrti.

Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu, jednorazové odškodnenie a náhradu nákladov spojených s pohrebom si uplatníte podaním žiadosti v pobočke Sociálnej poisťovne (podľa trvalého pobytu).

Ak nerozumiem textu

- **Dieťa, ktoré bolo v rodine zomrelej/zomrelého vychovávané:** vlastné alebo osvojené dieťa manžela/manželky po zomretom, ktoré bolo rozhodnutím príslušného orgánu počas trvania manželstva manželovi/manželke po zomretom alebo zomrelej manželke/zomrelému manželovi zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov;
- **Výchova dieťaťa:** od jeho narodenia až po dosiahnutie plnoletosti (t. j. do dosiahnutia 18 rokov veku prípadne do dňa uzavretia manželstva, ak dieťa uzavrelo manželstvo skôr).

Potrebné doklady

- Žiadosť o príspevok na pohreb
- Žiadosť o priznanie vdovského/vdoveckého/sirotského dôchodku

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Vaše nároky na sociálne dávky ako občana EÚ v prípade úmrtia blízkej osoby](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete poradiť o sociálnom zabezpečení?

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

[Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok](#)

Špitálska 8, 812 67, Bratislava

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Oddelenie služieb pre občana

[Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok](#)

[Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Sociálna poisťovňa

Telefón: +421 800 123 123

Informačno-poradenské centrum ústredia Sociálnej poisťovne

Ktorákoľvek [pobočka Sociálnej poisťovne](#), Informačno-poradenské centrum ústredia Sociálnej poisťovne

Pomoc v núdzi

Pomoc v hmotnej núdzi

V tejto časti sa dozviete o tom, kto má nárok na získanie pomoci v hmotnej núdzi na Slovensku. Získate informácie o tom, aké podmienky musíte spĺňať na priznanie dávky a o aké ďalšie príspevky môžete žiadať.

Kedy môžem žiadať opomoc v hmotnej núdzi?

Pomoc v hmotnej núdzi slúži ako minimálny príjem pre tých, ktorí nie sú schopní zabezpečiť si základné životné podmienky a nedokážu si príjem zvýšiť vlastným pričinením (prácou, zákonnými nárokmi). Za základné životné podmienky sa považuje jedno teplé jedlo denne, potrebné oblečenie a bývanie. Výška dávky je rôzna v závislosti od počtu členov domácnosti.

Pomoc v hmotnej núdzi je univerzálny systém financovaný z daní, ktorý sa skladá z dávky v hmotnej núdzi a špecifických príspevkov.

Aké podmienky musím splniť?

O pomoc v hmotnej núdzi môže požiadať občan s trvalým alebo prechodným pobytom na území Slovenska (alebo cudzinec v špecifických prípadoch) vtedy, keď je jeho príjem (aj so spoločne posudzovanými osobami) nižší ako životné minimum:

- 268,88 eur/mesiac - pre jednu plnoletú osobu;
- 187,57 eur/mesiac pre ďalšiu spoločne posudzovanú osobu;
- 122,77 eur/mesiac pre zaopatrené nepľnoleté dieťa, nezaopatrené dieťa v hmotnej núdzi alebo nezaopatrené dieťa až do veku 18 rokov..

Domácnosť sa **nenachádza** v hmotnej núdzi, ak si jej členovia neuplatnia svoje zákonné nároky. Ide napríklad o výživné na deti, náhradné výživné, manželské výživné, náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, dávky nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia, úrazového poistenia, garančného poistenia a poistenia v nezamestnanosti, nároky z pracovnoprávných vzťahov, dávky výsluhového zabezpečenia a opakované štátne sociálne dávky okrem prídavku na dieťa.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Dávka v hmotnej núdzi sa poskytuje v nasledovnej výške:

- jednotlivec 84,90 eur/mesiac;
- jednotlivec s 1 až 4 deťmi 161,40 eur/mesiaci;
- jednotlivec s viac ako 5 deťmi 235,70 eur/mesiac;
- dvojica bez detí 147,50 eur/mesiac;
- dvojica s 1 až 4 deťmi 220,70 eur/mesiac;
- dvojica s viac ako 5 deťmi 297,50 eur/mesiac.

Ďalšie príspevky k dávke v hmotnej núdzi, o ktoré je možné sa uchádzať:

- **Aktivačný príspevok** - Je určený na podporu získania, udržania, prehĺbenia alebo zvýšenia vedomostí, odborných zručností, praktických skúseností, pracovných návykov na účely zvýšenia pracovného uplatnenia na trhu práce. Jeho poskytnutie je podmienené zamestnaním, zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie; zvyšovaním kvalifikácie štúdiom popri zamestnaní, vykonávaním menších obecných služieb. Príspevok sa poskytuje v sumách:
- 86,80 eur mesačne **Príspevok na bývanie** - 95,20 eur/mesiac a 161,60 eur pre domácnosti s dvoma osobami, 205,10 eur pre domácnosti s tromi osobami, 248,60 eur pre domácnosti so štyrmi osobami a 291,90 eur pre domácnosti s piatimi a viac osobami. Poskytuje sa aj v prípade, ak sa osoba nachádza v určitom type zariadenia sociálnych služieb;
- **Ochranný príspevok** –86,80 eur/mesiac za každého člena domácnosti;
- **Príspevok na nezaopatrené dieťa** vo výške 23,70 eur/mesiac patrí na podporu výchovy, vzdelávania, všestranného rozvoja každého dieťaťa vo veku 6 – 16 rokov, ktoré si riadne plní povinnú školskú dochádzku.

Osobitnými dávkami sú:

- **Jednorazová dávka v hmotnej núdzi** slúži na čiastočnú úhradu mimoriadnych výdavkov členov domácnosti.

Osobitná doplnková pomoc nielen domácnostiam v hmotnej núdzi:

- **Dotácie na podporu výchovy kstravovacím návykom dieťaťa** (dotácie na stravu) sú určené na zabezpečenie jedla v materskej alebo základnej škole. Od 1. mája 2023 môžu byť poskytované všetkým deťom, ktoré navštevujú posledný ročník materskej školy a základnú školu; zároveň je možné poskytnúť dotáciu na stravu aj deťom, ktoré navštevujú materskú školu (okrem posledného ročníka), a to v prípade, že žijú v rodine, ktorej je poskytovaná pomoc v hmotnej núdzi, alebo ktorej priemerný mesačný príjem je nižší ako životné minimum, ako aj v prípade, ak materskú alebo základnú školu navštevuje viac ako 50 % detí z domácnosti, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi. Dotácie pre deti, ktoré obedujú v škole (dotácia na stravu):
 - 1,40 eur na deň počas školských dní, keď dieťa navštevuje materskú školu;
 - 2,10 eur na deň počas školských dní, keď dieťa navštevuje prvý stupeň základnej školy a odoberá obed (dotácia na stravu);
 - 2,30 eur na deň počas školských dní, keď dieťa navštevuje druhý stupeň základnej školy v prvom ročníku až štvrtom ročníku osemročného vzdelávacieho programu strednej školy alebo vyučovanie v prvom ročníku päťročného vzdelávacieho programu strednej školy po prijatí na štúdium na strednej škole od ôsmeho ročníka základnej školy .
- **Dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa** sú určené na úhradu školských materiálov potrebných na vzdelávanie v materskej alebo základnej škole. Suma je 33,20 eur na dieťa za finančný rok.

V prípade dotácií je žiadateľom zriaďovateľ školy, obec alebo občianske združenie.

Záujemca o pomoc v hmotnej núdzi podáva písomnú žiadosť na miestnom **úrade práce, sociálnych vecí a rodiny** v mieste svojho trvalého bydliska.

Ak nerozumiem textu

Životné minimum - zákonom priznaná výška príjmov osoby, ktorá sa považuje za nevyhnutnú na splnenie základných životných potrieb. Príjmy do výšky životného minima sa nezdaňujú.

Potrebné doklady

- [Žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi](#)
- [Príloha k žiadosti – potvrdenie o úhrade nákladov spojených s bývaním](#)
- [Potvrdenie o príjme/mzde](#)
- [Žiadosť o osobitný príspevok](#)
- [Potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti občana](#) (začiatok PN)

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne práva občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o sociálnom zabezpečení?

Ústredie práce, sociálnych vecí arodiny

[Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok](#)

Špitálska 8, 812 67, Bratislava

Úrad práce, sociálnych vecí arodiny

Oddelenie služieb pre občana

[Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok](#)

[Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Nezamestnanosť

Dávka v nezamestnanosti

Aké sú vaše práva a povinnosti, keď sa stanete nezamestnaným na Slovensku, prípadne si hľadáte prácu v inom členskom štáte EÚ. Dozviete sa tiež, ako postupovať, ak pochádzate zo Slovenska a stratíte zamestnanie v zahraničí.

Kedy môžem žiadať o dávky?

Na výplatu dávky v nezamestnanosti máte v zásade právo v štáte, v ktorom ste boli naposledy zamestnaný.

V prípade, že sa ako cezhraničný pracovník stanete nezamestnaným, na výplatu dávky v nezamestnanosti je príslušný prioritne štát, v ktorom máte bydlisko. Pre cezhraničných pracovníkov, ktorí vykonávali činnosť ako zamestnanci alebo ako samostatne zárobkovo činné osoby v inom členskom štáte EÚ, pričom mali miesto bydliska na Slovensku, poskytuje dávky v nezamestnanosti Sociálna poisťovňa. Slovenský cezhraničný pracovník sa okrem toho môže zaujímať aj o svoje práva na úradoch práce členského štátu EÚ, na ktorého území vykonával svoju poslednú zárobkovú činnosť.

V prípade, že ste naposledy pracovali na Slovensku, máte nárok na podporu v nezamestnanosti, ak vaše pravidelné alebo občasné príjmy z práce alebo tvorivej činnosti počas evidencie na miestnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny nepresiahnu čiastku životného minima (t.j. 268,88 eura od 1. júla 2023) mesačne a tento pracovnoprávny vzťah nepresiahne 40 dní za kalendárny rok. Registrovať sa je vaše právo, nie povinnosť.

Aké podmienky musím splniť?

O zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie žiadate osobne podaním písomnej žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie alebo žiadosti o zaradenie do evidencie pri opakovanej evidencii.

Na miestny úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, podľa miesta trvalého pobytu alebo zvyčajného pobytu, je potrebné priniesť **platný doklad totožnosti** (občiansky preukaz alebo pas), **doklady o ukončení pracovného pomeru** (dohodu o rozviazaní pracovného pomeru, výpoveď, zápočtový list), v prípade absolventov škôl je potrebné doniesť doklad o najvyššom ukončenom vzdelaní.

Vašou povinnosťou je aktívne hľadanie zamestnania, ktoré rôznymi formami osobne preukazujete v termíne a na mieste určenom úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Do troch až ôsmich kalendárnych dní ste povinný oznámiť úradu práce, sociálnych vecí a rodiny každú zmenu údajov a tiež byť k dispozícii úradu do troch pracovných dní odo dňa vyzvania úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Ak si chcete hľadať zamestnanie v inom členskom štáte EÚ a súčasne si chcete zachovať nárok na dávku v nezamestnanosti, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny musíte oznámiť dátum svojho odchodu do iného členského štátu EÚ.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Informačné a poradenské služby	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (podľa miesta trvalého pobytu alebo zvyčajného pobytu)
Individuálny akčný plán (pre znevýhodnených uchádzačov)	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Dávka v nezamestnanosti	Sociálna poisťovňa

O dávku v nezamestnanosti môžete požiadať:

- v príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne (podľa miesta trvalého pobytu) prostredníctvom žiadosti o dávku v nezamestnanosti alebo
- na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci žiadosti o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Ak Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nezaradí poistenca do evidencie uchádzačov o zamestnanie, žiadosť o dávku v nezamestnanosti sa nebude brať do úvahy.

Nárok na dávku v nezamestnanosti vzniká, ak ste v posledných štyroch rokoch pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie boli poistený alebo ste boli prihlásený na dobrovoľné poistenie, a to najmenej dva roky. Napríklad podmienky nároku na dávku môže splniť samostatne zárobkovo činná

osoba, ktorá skončila podnikanie a počas podnikania si platila poistné na dobrovoľné poistenie v nezamestnanosti.

Dávka v nezamestnanosti je poskytovaná najdlhšie po dobu 6 mesiacov. Jej výška tvorí približne 50 % z poslednej mzdy.

Počas poberania dávky ste povinný do ôsmich dní písomne oznámiť Sociálnej poisťovni zmenu mena a priezviska alebo zmenu adresy, na ktorej sa zdržiavate (v prípade cudzincov) ako aj vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie.

Ak nerozumiem textu

- **Brutto** - celkový hrubý príjem vrátane daní a ostatných odvodov;
- **Cezhraničný pracovník** - vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba na území jedného členského štátu EÚ a bydlisko má na území iného členského štátu EÚ, do ktorého sa vracia spravidla denne alebo aspoň raz za týždeň.

Potrebná dokumentácia

- Prenosný dokument U1 (PD U1) vydaný v zahraničí ([Kompetentné inštitúcie na vystavenie formuláru alebo prenosného dokumentu PD U1](#))
- [Žiadosti o služby v oblasti zamestnanosti](#)
- [Žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie](#)
- [Žiadosť o dávku v nezamestnanosti](#)

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Vaše práva a sociálne nároky ako občana EÚ pri strate zamestnania](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o sociálnom zabezpečení?

Ústredie práce, sociálnych vecí arodiny

[Oddelenie služieb zamestnanosti](#)

Špitálska 8, 812 67, Bratislava

Úrad práce, sociálnych vecí arodiny

Oddelenie služieb pre občana

[Oddelenie služieb zamestnanosti](#)

[Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny podľa miesta trvalého pobytu](#)

Sociálna poisťovňa

[Pobočky Sociálnej poisťovne na Slovensku](#)

Odchod do zahraničia

Poistenie v zahraničí sa môže započítavať

Čo potrebujete vedieť, ak sa sťahujete v rámci EÚ a aký to má vplyv na vaše sociálne zabezpečenie.

Sociálne poistenie apredpisy Európskej únie

Ak začnete pracovať v inom členskom štáte EÚ alebo v štáte, na ktorý sa vzťahuje nariadenie EÚ o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, budú sa na vás vzťahovať zákony danej krajiny.

Ak ste žili, pracovali a/alebo platili poistné v inej krajine EÚ a ďalších štátoch, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, odpracované obdobie a/alebo príspevky na poistné, ktoré ste zaplatili, sa vám započítajú do dávok sociálneho zabezpečenia daného štátu.

* Pravidlá EÚ týkajúce sa koordinácie sociálneho zabezpečenia sa od 1. januára 2021 na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve už neuplatňujú. Práva osôb, na ktoré sa vzťahuje dohoda o vystúpení uzavretá medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom, sú však naďalej chránené.

V prípade osôb, na ktoré sa nevzťahuje dohoda o vystúpení, sa koordinácia sociálneho zabezpečenia medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom riadi príslušným protokolom k dohode o obchode a spolupráci. Hoci tento protokol je podobný pravidlám EÚ a má komplexný rozsah pôsobnosti, nestanovuje rovnakú úroveň ochrany ako nariadenia EÚ.

Ktorých dávok sa týka koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia?

Možnosť sčítavania období predchádzajúceho poistenia platí pre:

- dávky v chorobe
- dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve
- dávky v invalidite
- dávky v starobe
- pozostalostné dávky
- dávky pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania
- pohrebné
- dávky v nezamestnanosti
- preddôchodkové dávky
- rodinné dávky

Nariadenie o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia stanovuje, že osoby, ktoré žijú alebo pracujú v inom štáte EÚ, poberajú tie isté dávky a majú tie isté povinnosti ako štátni príslušníci daného členského štátu. Akákoľvek diskriminácia na základe štátneho občianstva v oblasti sociálneho zabezpečenia je zakázaná. Podľa nariadenia sa pri výpočte dávok sociálneho zabezpečenia započítajú poistné obdobia v iných členských štátoch. Všeobecným pravidlom je, že sa uplatňuje vždy iba legislatíva jedného štátu, aby nedochádzalo k duplicite pri platení do viacerých systémov alebo vyplácaní dávok sociálneho zabezpečenia.

Kedy môžem žiadať o dávky?

Ak ste žili alebo pracovali v členskom štáte EÚ alebo krajine, na ktorú sa vzťahuje nariadenie o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, po návrate na Slovensko budete potrebovať predložiť potvrdenia z tohto štátu:

- ak ste boli v zahraničí nezamestnaný a chcete si hľadať prácu na Slovensku, musíte sa zaregistrovať do evidencie uchádzačov o zamestnanie na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a musíte predložiť Sociálnej poisťovni vyplnený prenosný dokument PD U2 o exporte dávok (potvrdenie zo zahraničného úradu práce). Zahraničné dávky v nezamestnanosti zo štátu vášho predchádzajúceho pobytu môžete na Slovensku poberať tri mesiace. Toto obdobie sa vo výnimočných prípadoch môže predĺžiť na maximálne šesť mesiacov;

- ak ste v zahraničí pracovali, o dávky v nezamestnanosti požiadate v Sociálnej poisťovni, ktorá po posúdení môže zohľadniť obdobie poistenia získané v inom členskom štáte. Preukázate ho potvrdeným prenosným dokumentom PD U1. Výška dávky v nezamestnanosti sa vypočíta z hrubého zárobku z posledného zamestnania, ale s prihliadnutím na maximálny denný vymeriavací základ určený podľa slovenskej legislatívy;
- obdobia poistenia na účely dôchodkového zabezpečenia posudzuje a potvrdzuje príslušná inštitúcia štátu, v ktorom ste pracovali. Potvrdí ich získanie na predpísanom tlačive (SED) a poskytne ho slovenskej Sociálnej poisťovni, ktorá si ho vyžiada, ak si po návrate na Slovensko uplatní nárok na dôchodok na Slovensku a uvediete, že ste boli dôchodkovo poistený aj v niektorom z členských štátov EÚ.

Ak nerozumiem textu

- **Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia** - súbor pravidiel, ktorých zámerom je zlepšiť efektívnosť spolupráce príslušných inštitúcií, zodpovedných za aplikáciu pravidiel sociálneho zabezpečenia v rámci členských štátov EÚ. Uplatňuje sa na Slovensku od vstupu do EÚ od 1. mája 2004 s cieľom garantovať pracovníkom a ich rodinným príslušníkom ich práva v rámci EÚ, aby si mohli vybrať akékoľvek miesto v EÚ, kde chcú žiť alebo pracovať, bez straty svojich práv.
- **Štáty, na ktoré sa vzťahujú koordinačné nariadenia Európskej únie:** 27 štátov EÚ (Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česko, Chorvátsko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španielsko, Švédsko, Taliansko) + Island, Lichtenštajnsko, Nórsko a Švajčiarsko – pre Spojené kráľovstvo pozri nižšie.

Potrebné dokumenty

- Prenosný dokument U1 - PD U1
- Prenosný dokument U2 - PD U2

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne práva občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o sociálnom zabezpečení?

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok

Špitálska 8, 812 67, Bratislava

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Oddelenie služieb pre občana

Oddelenie pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok

[Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Sociálna poisťovňa

Telefón: +421 800 123 123 informácie o dôchodkoch

+421 906 171 931,

+421 2 3247 1989, +421 906 171 989 informácie o výbere poistného, nemocenského poistení a ostatných druhoch sociálneho poistenia

[Informačné centrum](#)

E-mail: podatelna@socpoist.sk

[Informácie – Informačné centrum](#)

[Pobočky Sociálnej poisťovne na Slovensku](#)

[Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou](#)

Želova 2,

829 24 Bratislava 25

Telefón: +421 2 20856 789

<https://www.udzs-sk.sk/urad/zakladne-informacie>

Zdravotné poisťovne

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.: www.vszp.sk

Zdravotná poisťovňa Union, a. s.: www.union.sk

Zdravotná poisťovňa Dôvera a. s.: www.dovera.sk

Trvalý pobyt – bydlisko

Bydlisko (obvyklý pobyt)

Získate informácie o bydlisku (obvyklom pobyte) a podmienkach, ktoré platia pri uplatnení nároku na niektoré sociálne dávky.

Som osoba s bydliskom (obvyklým pobytom)?

Pojem **bydlisko** (obvyklý pobyt) označuje pobyt v krajine, v ktorej sa osoba obvykle zdržiava väčšinu roka. Kým zamestnanci a živnostníci majú nárok na sociálne zabezpečenie v krajine, v ktorej pracujú, zárobkovo neaktívnym osobám, napr. dôchodcom alebo študentom, vzniká nárok v členskom štáte, v ktorom majú obvyklý pobyt. Určenie bydliska (obvyklého pobytu) je dôležité aj pre pracovníkov, ktorí pracujú vo viac ako jednom členskom štáte (napr. cezhraniční, sezónni alebo vyslaní pracovníci), alebo pre rodinných príslušníkov.

Aké podmienky musím splniť?

Pri určovaní miesta bydliska (obvyklého pobytu) sa skúmajú rôzne kritériá, napr. rodinný stav a rodinné väzby, dĺžka pobytu, zamestnanie alebo vykonávanie nezárobkovej činnosti, bytová situácia, štát, v ktorom osoba platí dane, dôvody presťahovania, zámery danej osoby.

Miesto bydliska cudzinca – informácie pre cudzincov, ktorí si uplatňujú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

O čo môžem žiadať a ako si mám uplatniť svoje práva?

Osobe, ktorej je priznané bydlisko (obvyklý pobyt) na Slovensku, vzniká nárok na tieto sociálne dávky:

- dávky v chorobe, nemocenské, zdravotná starostlivosť
- dávky v materstve a rovnocenné dávky v otcovstve
- dávky v invalidite
- dávky v starobe
- pozostalostné dávky
- dávky pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania
- pohrebné
- dávky v nezamestnanosti
- preddôchodkové dávky
- rodinné dávky

Príjemca dávok alebo jeho rodinní príslušníci dostávajú peňažné dávky v súlade s právnymi predpismi jedného alebo viacerých členských štátov aj vtedy, keď majú bydlisko (obvyklý pobyt) v inom členskom štáte.

Poznajte svoje práva

Link s ďalšími informáciami poskytnutými Európskou komisiou:

- [Sociálne práva občanov EÚ](#)

Koho kontaktovať, ak potrebujete radu o bydlisku?

Všeobecné informácie o pobyte v Slovenskej republike poskytuje:

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru

Ružinovská 1/B, 812 72, Bratislava 1

Telefón: +421 421961050701

E-mail: [Poslať správu](#)

Informácie o podmienkach pobytu podľa nariadenia EÚ o koordinácii poskytuje:

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Špitálska 8, 812 67, Bratislava

[Zoznam úradov práce, sociálnych vecí a rodiny](#)

Sociálna poisťovňa

Telefón: +421 906 171 931, +421 906 171 989

E-mail: info.english@socpoist.sk

alebo [pobočky Sociálnej poisťovne podľa miesta trvalého pobytu](#)

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

Želova 2, 829 24, Bratislava 25

Telefón: +412 2 20856 789

www.udzs-sk.sk

Zdravotné poisťovne

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.: www.vszp.sk

Zdravotná poisťovňa Union, a. s.: www.union.sk

Zdravotná poisťovňa Dôvera a. s.: www.dovera.sk

Obráťte sa na EÚ

Osobne

V rámci celej EÚ existujú stovky informačných centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete na tejto webovej stránke: europa.eu/european-union/contact_sk

Telefonicky alebo e-mailom

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii.

Túto službu môžete kontaktovať:

— prostredníctvom bezplatného telefónneho čísla: 00 800 6 7 8 9 10 11

(niektorí operátori môžu tieto hovory spoplatňovať),

— a prostredníctvom štandardného telefónneho čísla: +32 22999696, alebo

— e-mailom na tejto webovej stránke: europa.eu/european-union/contact_sk

Vyhľadávanie informácií o EÚ

Online

Informácie o Európskej únii sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na webovej stránke Europa: europa.eu/european-union/index_sk

Publikácie EÚ

Publikácie EÚ, bezplatné alebo platené, si môžete stiahnuť alebo objednať z kníhkupectva na webovej stránke publications.europa.eu/sk/publications. Ak chcete získať viac než jeden výtlačok bezplatných publikácií, obráťte sa na službu Europe Direct alebo vaše miestne informačné centrum (pozri europa.eu/european-union/contact_sk).

Právo EÚ a súvisiace dokumenty

Prístup k právnym informáciám EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1952 vo všetkých úradných jazykoch nájdete na webovej stránke EUR-Lex: eur-lex.europa.eu

Otvorený prístup k údajom z EÚ

Portál otvorených dát EÚ (data.europa.eu/euodp/sk) poskytuje prístup k súborom dát z EÚ. Dáta možno stiahnuť a opätovne použiť bezplatne na komerčné aj nekomerčné účely.

